

Sygn. akt VIII U 982/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Anna Capik-Pater
Protokolant:	Agata Kędzierawska

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2017 r. w Gliwicach

sprawy J. M. (1) (M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. M. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 5 maja 2017 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 5 maja 2017 roku w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. M. (1) prawo do emerytury począwszy od dnia 24 maja 2017 roku;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater

Sygn. akt VIII U 982/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 maja 2017 r., znak (...) organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, odmówił przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury, gdyż nie udowodnił na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedynie 10 lat, 7 miesięcy i 15 dni takiej pracy.

Organ rentowy do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach zaliczył wyłącznie okresy od 1 września 1975 r. do 24 października 1978 r., od 22 października 1980 r. do 12 lipca 1982 r. oraz od 13 lipca 1992 r. do 31 marca 1998 r.

Ubezpieczony w odwołaniu od powyższej decyzji sprecyzowanym w piśmie procesowym z dnia 7 lipca 2017 r. wniósł o jej zmianę i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez przyznanie mu prawa do spornego świadczenia. Poza okresami zaliczonymi przez organ rentowy do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych domagał się zaliczenia okresów od 1 lipca 1975 r. do 31 sierpnia 1975 r.; od 25 października 1978 r. do 21 października 1980 r. oraz od 13 lipca 1982 r. do 30 czerwca 1992 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ renty podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. M. (1) (ur. (...)) w dniu (...) ukończył 60 rok życia. Nie jest członkiem OFE. Na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

W 1978 r. ubezpieczony ukończył (...) B.. Z wykształcenia jest technikiem mechanikiem o specjalności naprawa i eksploatacja pojazdów samochodowych.

Ubezpieczony w okresie od 1 września 1972 r. do 30 czerwca 1992 r. był pracownikiem Przedsiębiorstwa (...) (wcześniej (...) Przedsiębiorstwa (...)) w R., z tym że od 1 września 1972 r. do 30 czerwca 1975 r. był uczniem (...). Następnie był zatrudniony na stanowiskach mechanika pojazdów samochodowych, a także ślusarza.

Z powyższego okresu zatrudnienia ubezpieczony otrzymał dwa świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze z dnia 15 października 1992 r. na stanowisku mechanika pojazdów samochodowych przy wykonywaniu prac mechanika samochodowego w kanale remontowym przy naprawie pojazdów mechanicznych w okresach od 1 września 1978 r. do 28 października 1982 r. i od 10 lutego 1984 r. do 30 września 1992 r. (k.38-39)

Podczas zatrudnienia w powyższym zakładzie pracy ubezpieczony w okresie od 25 października 1978 r. do 21 października 1980 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową.

(...) Przedsiębiorstwo (...) w R. zajmowało się naprawą pieców hutniczych i budową hut. Składało się ono z kilku zakładów, z których każdy miał odrębną specyfikę działalności. Zakład (...) (późniejsze Przedsiębiorstwo (...)), w którym zatrudniony był ubezpieczony, był jedynym zakładem zajmującym się transportem. Stanowił on także bazę usługowo – naprawczą całego zakładu w zakresie transportu. Naprawy obejmowały samochody ciężarowe takie jak Kamazy, Stary, Z., I., J.; autobusy typu Autosan, J., które to woziły pracowników na poszczególne huty; dźwigi oraz koparki. Pojazdy te ulegały nieustannym awariom, zatem bardzo często były naprawiane. Na terenie zakładu znajdowała się także hala, w której było 16 boksów i w każdym z nich było kilka kanałów samochodowych. W boksie na jednej zmianie pracowało 7-8 osób. W kanałach dokonywano przeglądów, wykonywano remonty pojazdów, wymieniano oleje oraz smarowano poszczególne części. Mechanicy pracowali na zmianach (zazwyczaj dwóch) liczących około 40 osób. Wykonywali pracę w kanałach remontowych zajmując się między innymi wymianą silników, skrzyni biegów, resorów, klocków hamulcowych, oleju, osi. Prace takie, ze względu na gabaryty samochodów i autobusów, mogły być wykonywane wyłącznie w kanałach remontowych, przy czym prac takich było bardzo dużo, bo na bazie znajdowało się ponad tysiąc takich pojazdów. Owszem, zdarzało się, że część prac takich jak np. wymiana kół czy demontaż głowicy były wykonywane poza kanałem, lecz był to zaledwie niewielki odsetek wszystkich prac. Na terenie zakładu znajdował się także dział zajmujący się regeneracją części takich jak osie czy skrzynie. Czynności z tym związanych nie wykonywali mechanicy.

Jednym z pracowników zatrudnionych w (...) był ubezpieczony. Początkowo wykonywał pracę w charakterze ucznia (...) (od 1 września 1972 r. do 30 czerwca 1975 r.). Następnie został zatrudniony na stanowisku mechanika samochodów, a także ślusarza faktycznie i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace mechanika samochodowego w kanale remontowym przy naprawie pojazdów mechanicznych w okresach od 1 lipca 1975r. do 31 sierpnia 1975r., od 1 września 1975r. do 24 października 1978, od 22 października 1980 do 12 lipca 1982 , od 13 lipca 1982r. do 30 czerwca 1992r. od 3 lipca 1992r. do 31 marca 1998r. z tym że w okresie od 25 października 1978 r.

do 21 października 1980 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Bezpośrednio po jej ukończeniu wrócił do pracy i zaczął wykonywać uprzednio powierzone mu obowiązki. Nie wykonywał żadnej innej pracy. Ubezpieczony każdego dnia pracował na kanale, naprawiał samochody. Czynności te wykonywał bez maski ochronnej czy rękawic. Pracował w pełnym wymiarze czasu pracy od 6:00 do 14:00 lub od 14:00 do 22:00. Współpracownikami ubezpieczonego byli K. K. oraz J. M. (2), którzy wspólnie z ubezpieczonym w okresie spornym pracowali jako mechanicy samochodowi w jednym kanale naprawczym, przy czym K. K. od 1983 był brygadzystą. Wykonywał wówczas taką samą pracę co wcześniej, czyli mechanika samochodowego w kanałach remontowych, a dodatkowo nadzorował podległą mu grupę pracowników świadczącą pracę w danym kanale remontowym. Od dnia 1 lipca 1986r. został przeszerogowany na stanowisko mistrza. Do jego obowiązków na tym stanowisku należało sprawowanie dozoru nad podległymi mu pracownikami wykonującymi pracę mechaników samochodowych w kanałach remontowych.

Ubezpieczony przez pewien okres wykonywał pracę w ramach delegacji na terenie Czechosłowacji.

Począwszy od 3 lipca 1992 r. ubezpieczony jest pracownikiem (...) Sp. z o.o. Do dnia 31 marca 1998 r. był tam zatrudniony jako monter sieci gazowej i monter instalacji gazowej. Okres od 3 lipca 1992 r. do 31 marca 1998 r. organ rentowy zaliczył do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych (okoliczność bezsporna).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: akta organu rentowego; akta Sądu Okręgowego w Gliwicach, sygn. akt: VIII U 2267/15; akta osobowe świadka K. K. z (...) Sp. z o.o. w R.; akta osobowe ubezpieczonego (k.46); akta osobowe świadka J. M. (2) (k.46); zeznania świadka K. K. złożone na rozprawie w dniu 27 października 2017 r. (k.32-33); zeznania świadka J. M. (2) złożone na rozprawie w dniu 27 października 2017 r. (k.33-34); świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze ubezpieczonego (k.38-39); akta osobowe ubezpieczonego z (...) Sp. z o.o.; zeznania ubezpieczonego złożone na rozprawie w dniu 21 grudnia 2017 r.

Przy ocenie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, Sąd kierował się zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 k.p.c. Podejmując rozstrzygnięcie Sąd oparł się przede wszystkim na dowodach z dokumentów, którym dał wiarę w całości, jako że sporządzone zostały one przez uprawnione podmioty w ramach obowiązków wynikających z charakteru ich działalności.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków J. M. (2) oraz K. K., gdyż przedstawiają one rzeczywisty obraz okoliczności zdarzeń będących przedmiotem niniejszego postępowania, a brak jest podstaw do kwestionowania ich wiarygodności. Zaznaczyć bowiem należy, iż świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym w spornym okresie jego zatrudnienia i stąd niewątpliwie posiadają szczegółową wiedzę na temat miejsca i charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy.

W konsekwencji, Sąd uznał, że zgromadzone dowody są kompletne i pozwalają na czynienie na ich podstawie ustaleń co do stanu faktycznego, a następnie na rozstrzygnięcie sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego J. M. (1) zasługuje na uwzględnienie. Zaskarżona decyzja jest nieprawidłowa.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 748 ze zm.) zwanej dalej ustawą ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Zgodnie z 184 ust. 1 ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy – tj.01.01.1999r. – osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem – pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Paragraf 3 rozporządzenia stanowi, że za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z cytowanych norm prawnych wynika, iż odwołujący nabędzie prawo do wcześniejszej emerytury w przypadku łącznego spełnienia przesłanek:

- ukończenia wieku 60 lat,
- legitymowania się okresem ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat, przypadającym na dzień 1 stycznia 1999r.,
- legitymowania się 15 letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, przypadających na dzień 1 stycznia 1999r.,
- nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.

Odwołujący wiek 60 lat ukończył w dniu (...), na dzień 1 stycznia 1999r. legitymuje się 25 - letnim okresem ubezpieczenia, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Spornym pozostawało, czy odwołujący na dzień 1 stycznia 1999r. posiada 15 - letni okres pracy wykonywanej w szczególnych warunkach

W świetle utrwalonego orzecznictwa sądowego dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego stanowiska tylko rodzaj rzeczywiście powierzanej pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26.06.2015r. sygn. akt III AUa 168/15 LEX nr 1761793).

Organ rentowy w zaskarżonej decyzji nie uwzględnił ubezpieczonemu do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych następujących okresów: od 1 lipca 1975 r. do 31 sierpnia 1975 r. (dwa miesiące); od 22 października 1980 r. do 12 lipca 1982 r. (okres odbywania zasadniczej służby wojskowej) oraz od 13 lipca 1982 r. do 30 czerwca 1992 r. (prawie 10 lat). Do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych zaliczył mu jedynie okresy od 1 września 1975 r. do 24 października 1978 r., od 22 października 1980 r. do 12 lipca 1982 r. oraz od 3 lipca 1992 r. do 31 marca 1998 r. - łącznie 10 lat, 7 miesięcy i 15 dni takiej pracy. W związku z tym ubezpieczonemu brakuje do wymaganego 15 -letniego okresu stażu w warunkach szczególnych 4 lata, 4 miesiące i 15 dni.

Natomiast z zebranego w sprawie materiału dowodowego sprawy wynika jednoznacznie, że ubezpieczony w spornym okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) (wcześniej (...) Przedsiębiorstwo (...)) w R., tj. od 1 lipca 1975 r. do 31 sierpnia 1975 r. (dwa miesiące) oraz od 13 lipca 1982 r. do 30 czerwca 1992 r. (prawie 10 lat) faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych, a to pracę wymienioną w stanowiącym

załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. wykazie A dziale XIV poz.16 „prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych”.

Pomimo tego, iż zaliczenie ubezpieczonemu już samych spornych 10 lat do stażu pracy w warunkach szczególnych, tj. okresu od 13 lipca 1982 r. do 30 czerwca 1992 r. co w zupełności pozwala na uznanie, że wymagana przesłanka 15-letniego stażu w warunkach szczególnych, to w ocenie Sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala także na zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych okresu zasadniczej służby wojskowej, jaką ubezpieczony odbywał od dnia od 22 października 1980 r. do 12 lipca 1982 r.

Należy zwrócić uwagę, iż odbywanie zasadniczej służby wojskowej regulowane było przez ustawę z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 827).

Zgodnie z treścią art. 108 ust. 1 tej ustawy obowiązującego w okresie od dnia 29 listopada 1967r. do dnia 31 grudnia 1974r. (w brzmieniu pierwotnym) i po zmianie od dnia 1 stycznia 1975r. (w brzmieniu do dnia 5 sierpnia 1979r.) – a zatem w okresie obywatela zasadniczej służby wojskowej przez odwołującego – okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby, albo w tej samej gałęzi pracy.

Na podstawie art. 108 ust. 4 w/w ustawy wydane zostało Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz. 318). Rozporządzenie to obowiązywało do dnia 31 sierpnia 1979r. Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia żołnierzowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych w § 2-4 (tj. w terminie 30 dni od dnia zwolnienia ze służby wojskowej zgłosił powrót do zakładu pracy), wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

Treść powyższych przepisów wskazuje, że skoro czas odbywania służby wojskowej w warunkach określonych w tych przepisach, wlicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie, to okres ten należy zaliczyć do pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.). Do odbywania zasadniczej służby wojskowej należy bowiem stosować przepisy w brzmieniu obowiązującym w okresie jej odbywania.

Takie stanowisko potwierdza Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 9 marca 2010r. I UK 333/09 (LEX 585739) oraz w wyroku z dnia 25 lutego 2010 r. II UK 219/09 (LEX nr 590248), a także w uchwale w składzie 7 sędziów z dnia 16 października 2013r. sygn. II UZP 6/13 (OSNP 2014/3/42).

Ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w R., gdzie wykonywał pracę w warunkach szczególnych od 1 lipca 1975 r. do dnia 24 października 1978 r. oraz od dnia 22 października 1980 r. i dalej, a okresy te Sąd zaliczył do takiej pracy, na prawo do wnioskowanego świadczenia. Po zwolnieniu ze służby wojskowej w dniu 21 października 1980 r., do pracy u tego samego pracodawcy ubezpieczony powrócił w dniu 22 października 1980 r., to jest w terminie 30 dni od zakończenia odbywania służby.

W takiej sytuacji ubezpieczony spełnia niezbędne warunki do uwzględnienia służby wojskowej do pracy w warunkach szczególnych.

Po zaliczeniu wymienionych wcześniej okresów spornego zatrudnienia, a także służby wojskowej do pracy w warunkach szczególnych uznanej przez organ rentowy, ubezpieczony posiada na dzień 1 stycznia 1999r. wymagany 15 letni okres takiej pracy, a zatem spełnia wszystkie konieczne warunki do przyznania prawa do wnioskowanego świadczenia.

W konsekwencji powyższego, na podstawie wyżej powołanych norm prawnych oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd w pkt 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury, poczynając od dnia (...) (to jest od ukończenia przez ubezpieczonego 60 roku życia).

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804).

(-) SSR del. Anna Capik –Pater